

# TITO

## É Kálara Tito

---

### Mebéránn

**1** <sup>1</sup>Ma Pablo, óloá Nzamá ya ápostol Yesukristo, amvála ané mbwínánn mítópban mí bot Nzamá ó né, ya fe nyemann ye édí é ne bébélá, ákála bébélá nyébé, <sup>2</sup>ébe oyan ye éniŋ é ne mbéámbéá, édí é Nzamá a ne kaa ábo mineá a ngá tára kyaa, kaa ná mvelann byém ó bo. <sup>3</sup>Éde, niané é tám deñ e ngá kwíñ, a dzálá ngaá te ébe nkatann efíá bé téle yaá ma, amvála ané é mvéná Nzamá Nkoro wea e ne. <sup>4</sup>Ébe Tito, é ñá mwán wóm ye á mbwínánn ó ne bía fufúlu: Abwará ya mvwaá atéé ye ébe Tará Nzamá, ya ébe Kristo Yesus Nkoro wea.

### Méfúlú betébosú

<sup>5</sup>Akála te édo, me ngá lík wa ya do á Kreta, á mfá ye ná ó mana kom é mam mé ngá lígi má buk ósí, ya fe ná o téle betébosú ébe kada kísoan amvála ané me ngá mánan wa. <sup>6</sup>Dá yian ná mot te, á bo kaa bidzo, é fám e belé ngéá mbóó, é bwán beñ bée tóó bebwíni, kaa ná bá sómán bó ná bá niŋ túga ngé ki miló abé.

<sup>7</sup>Amú ná ntébosú aa yian bo é mot a ne kaa bidzo, a tóó amvála ané éñí aa belan ya é mam Nzamá, kaa ábéle émyen ó yóp, kaa áyéá avóó, kaa mfían meywa, kaa mbo mitéé, kaa ki éñí aa ñoŋ ábúánn dá só á mbémbéa menzenn. <sup>8</sup>Fáve ná aa yem ñoŋ beyén, ya ádzin édí é ne mvéáñ, ya átoŋ ya kén, nzósoó mot, é mot a ne eki, ya ádzwée nlém weñ émyen, <sup>9</sup>eé túga baalé bébélá efíá, amvála ané áyágalé é né; á mfá ye ná ñí á toŋ fe nkókgán ye álép ya áyágalé é ne mvwaá ya álére é bot bá bo bisó évuzá deba.

<sup>10</sup>Amú ná abwiññ bot é ne bebo meló, bekóbo nzeze mikóbo, ya beduk bot, ádaŋdaŋ ébá béye á nkíkgán akeé; <sup>11</sup>ébá bété dá yian ná bé dzíp bó menu, amú ná bá nzaman mendá mé bot migúrá, bée yágale é mam mé ne kaa áyian, á mfá ye ábúánn dá só á mbémbéa menzenn. <sup>12</sup>Mot mbóó ye ébe bó, nkúlu medzó weba bébyen, a ngá dzó ná,

“Tám áse Bekretense bé ne minéneá,  
bembéa bétsít béye áfan,  
bedzí bidzí ya bivovoba.”

<sup>13</sup>Ngañiá te a ne bebélá. Akála te édo, ábira bó bwaale ya ngét, á mfá ye ná bé tɔbo mvwaá á mbwínánn été; <sup>14</sup>kaa ábéa mengann Bejudio, ya fe mémvéná mé bot má vea bot á bebélá été.

<sup>15</sup>Mam mése sé mé ne ná fúmm á mfá ébá bá bé ne fe ná fúmm; ve á mfá ébá bé ne nwúán ntuk ya fe ébá bé ne kaa ábwíni, dzam enziŋ é sés bó ná fúmm; fáve ná atée ye ásímann deba akekwiñ milém myeba mí ne bó nwúán ntuk. <sup>16</sup>Bá mem ná bá yem Nzamá, ve ya mibɔann myeba bá sóán ya ñí; bé ne ébá bot bá víni, bebo meló, bá kaa ki eban á mfá mibɔann enziŋ ye ó ne mvéañ.

### Méyágalé á mfá kada nsámá bot

**2** <sup>1</sup>Ve ébe wa, kɔbɔgé ámvála dá yian ya áyágalé é ne mvwaá. <sup>2</sup>Béfám bé ne bitsitsiga bá yian bó ya kén, ya ngaŋŋ, ya fak, bé tɔɔ mvwaá á mbwínánn été, édzizŋ été, ya étɔɔ mbán été.

<sup>3</sup>Á mfá mbɔɔ fe bitsitsiga bí biningá, ébe ámvála bá niŋ, bá yian bó á bidzidzin, kaa áswa bot, kaa ki ábo aloá ye á abwiññ vino; ve fáve ábo beyágale béye édí é ne mvéañ, <sup>4</sup>á mfá ye ná bé yágale bengwan bé biningá ná bé dziŋ béyóm beba, ya fe ná bé dziŋ é bwán beba, <sup>5</sup>bé tɔbo ya kén ya afúnlém, béé kálá mendá meba, miñeñép, béé tɔbo fe édzwée béyóm beba ásí, á mfá ye ná éfiá Nzamá bé bó do kaa ábyana.

<sup>6</sup>Ámvála te fe, lépege bendómán ná bé tɔbo ya kén.

<sup>7</sup>Ébe mam mése, léregé wámyen ámvála ané efonann ye á mbamba mibɔann, ya ávé méyágalé mé ne nzósoó ya ngaŋŋ, <sup>8</sup>ya á nkóbo ó ne mvwaá kaa bidzo, á mfá ye ná é mot a ne wa á ngamm áyát, niané a bó yaá kaa ábelé mbéa dzam ye ádzó bía, á wú osoán.

<sup>9</sup>Á mfá áloá, léregé do ná é tɔbɔgé édzwée bémása beba ásí ébe dzam áse, béé vé bó mesán á nlém, kaa ábo ya bó bisó, <sup>10</sup>kaa áswala abímm byém, fáve léregán ná bé tɔbo ya mína mbamba mebúnn mése, á mfá ye ná ébe dzam áse bé sák áyágalé Nzamá, Nkoro wea.

### Ñep Nzamá

<sup>11</sup>Amú ná é mvɔmm Nzamá é léreban yaá, deé sɔ ya akoroga ébe bot bése, <sup>12</sup>deé vé bía melépgá ná bí tep bikúkwát bí mam ya bivée bíye á nlém mot á mfá ye ná ébe éyɔŋ dí, bí tɔbo ya kén, ya nzósoó, ya á mbamba nkaŋann été, <sup>13</sup>bí baale oyan ó ne ya abwará; édo é ne ásiann ya é dúmá é bora Nzamá ya Nkoro wea, Yesu Kristo. <sup>14</sup>Éñí a ngá vé é ñúu deñ émyen ákála dea, ná á koro bía ébe ntsamann metsiŋŋ óse, á fúbu fe ntɔpbán áyɔŋ deñ, édí dá bira dzéŋ bembamba míbɔann.

<sup>15</sup>Mam méte émo kóbogé, vá melépgá, bwaalé fe ya nguú édzwée ése. Mot enziñ ní a táa ki wa áñɔŋ avítsaŋ.

### Ámvála bebwíni bá yian niñ

**3** <sup>1</sup>Vá bɔ osímánn ná bé tɔbɔgé betébosú ya menguu medzwée así ya fe ábɔ bɔ mewók, átɔbɔ fe nkomann á mfá mbamba mbɔann óse. <sup>2</sup>Bé táa kóbɔ mot enziñ abé, bé táa ki bɔ ádzén ya mitéé, fáve ná bé bɔ añep, bée lére evwévwé nlém áse ébe bot bése. <sup>3</sup>Amú ná bía fe ébe metám mevɔɔ bí mbé akúkút bot, bí tɔɔ fe melɔ, bíí lés, bíí tɔɔ fe aloá ya mikómánn ya bivée mendzaŋ ya mendzaŋ, bíí niñ ábé été ya miñamle été. Bí tɔɔ é bot bá víni, bíí vínan fe bevɔɔ ya ébá bevɔɔ.

<sup>4</sup>Ve eyɔŋ ededea ésós Nzamá Nkoro wea  
e ngá léreban ya édziniñ deñ ébe mot binam,

<sup>5</sup>éñe a ngá koro bía,  
se akála mibɔann míye á nzósoó,  
fáve amvála nyénánn engóngɔɔ weñ ó né,  
ébe nsopbán ye ábera tɔbɔ mfefeñ,  
ya ábera tɔbɔ mfefeñ mbyálánn amú Mfúfúp Nsísim,

<sup>6</sup>éñí a ngá swii ébe bía abwiññ  
ya akála Yesukristo Nkoro wea,

<sup>7</sup>á mfá ye á tɔbɔ benzósoó  
ya akála é mvɔmm deñ,  
ya fe ná bí nzu yaá bɔ beñɔŋ tsígá  
ya oyan ye éniñ é ne mbéámbéá.

<sup>8</sup>Éfíá e ne tételé édo dí.

Éde ébe é mam má, émo ma kómo ná o bíra vé ayágalé ná é bot bé bwíni yaá Nzamá, bé kee bébyen ébe bembamba mibɔann. Mam méte émo mé ne mvéáñ ya fe abúánn ébe bot.

<sup>9</sup>Ve ásáale akúkút bisó, ya mébárán mé bot, ya mitéé, ya fe melúmán ébe á mfá nkɔɔ metsiñŋ; amú ná mam méte mé ne kaa ábúánn ya kaa ayílí. <sup>10</sup>Ébe é mot aa sɔ ya nkánán mengamm, niané wa vé ní mbámm éyɔŋ ósúá, ya edí beañ, ákánan ya ní. <sup>11</sup>Yempe ná éñí te a ntɔɔ ekúkwát mot, aa bɔ nsémm, etɔɔ ná aa vé fe émyen meku.

### Melépgá ya Mebéránn

<sup>12</sup>Niané ma lóm wa Artemas, ngé ki Tíkiko, bɔɔge avóó ná o nzu ébe ma á Nikópolis, amú me kík yaá ná ma ye lot metám mé avép ó véa.

<sup>13</sup>Á mfá nyem metsiñŋ Zenas, bá Apolos, tógán bɔ ávwála átsíni ekena ósú, á mfá ye ná dzóm enziñ é táa bɔ ádzén.

<sup>14</sup>Ya fe é bot bea bá bé yága ná bé kee bébyen ébe bembamba mibɔann, béé vwála é mam má bíra yi á mfá ye ná bé nza tɔbɔ kaa bibumá.

<sup>15</sup>É bot bése bé ne bíabe bó, bá bérán ya wa. Ábérán fe ya é bot bá dziŋ bía á mbwínánn été.

Mvɔmm eé tɔbɔgé ya mína bése.